Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 9 listopada 2021 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka w dziedzinie azylu i ochrony uzupełniającej – Normy dotyczące kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej – Dyrektywa 2011/95/EU – Artykuły 3 i 23 – Korzystniejsze normy, jakie państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić w celu rozszerzenia ochrony wynikającej z azylu lub ochrony uzupełniającej na członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej – Nadanie pochodnego statusu uchodźcy małoletniemu dziecku na podstawie statusu uchodźcy uzyskanego przez jego rodzica – Utrzymanie jedności rodziny – Najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka

W sprawie C-91/20

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny, Niemcy) postanowieniem z dnia 18 grudnia 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 24 lutego 2020 r., w postępowaniu:

LW

przeciwko

Bundesrepublik Deutschland,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, L. Bay Larsen, wiceprezes, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, N. Jääskinen i J. Passer, prezesi izb, M. Ilešič (sprawozdawca), J.-C. Bonichot, A. Kumin i N. Wahl, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

sekretarz: D. Dittert, kierownik wydziału,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 lutego 2021 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu LW – F. Schleicher, Rechtsanwalt,

* Język postępowania: niemiecki.

– w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller i R. Kanitz, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu belgijskiego – M. Jacobs i M. Van Regemorter, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu Komisji Europejskiej – G. Wils i A. Azema, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 12 maja 2021 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 oraz art. 23 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu miedzy LW a Bundesrepublik Deutschland (Republiką Federalną Niemiec) dotyczącego decyzji Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (federalnego urzędu ds. migracji i uchodźców, Niemcy) (zwanego dalej „urzędem”), na mocy której LW odmówiono udzielenia azylu.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

3 Artykuł art. 1 lit. A pkt 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)] (zwanej dalej „konwencją genewską”), głosi:

„W rozumieniu niniejszej konwencji termin »uchodźca« stosuje się do osoby, która:

[…]

2. […] na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się, na skutek podobnych zdarzeń, poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania, nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa.

W przypadku osoby posiadającej więcej niż jedno obywatelstwo określenie »państwo jej obywatelstwa« oznacza każde z państw, którego obywatelstwo ona posiada; fakt nieskorzystania, bez istotnej przyczyny wynikłej z uzasadnionej obawy, przez taką osobę z ochrony jednego z państw,

którego jest ona obywatelem, nie stanowi podstawy do odmowy ochrony przez państwo, z którego ona pochodzi".

Prawo Unii

4 Na mocy dyrektywy 2011/95 „przekształcono" dyrektywę Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osób, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony, oraz zawartości przyznawanej ochrony (Dz.U. 2004, L 304, s. 12).

5 Motywy 4, 12, 14, 16, 18, 19, 36 i 38 dyrektywy 2011/95 mają następujące brzmienie:

„(4) Konwencja genewska i protokół stanowią fundamenty międzynarodowych regulacji prawnych dotyczących ochrony uchodźców.

[…]

(12) Głównym celem niniejszej dyrektywy jest po pierwsze to, by państwa członkowskie stosowały wspólne kryteria identyfikacji osób rzeczywiście potrzebujących ochrony międzynarodowej, a po drugie, by osoby takie miały dostęp do minimalnego poziomu świadczeń we wszystkich państwach członkowskich.

[…]

(14) Państwa członkowskie powinny być uprawnione do wprowadzania lub utrzymywania przepisów korzystniejszych niż normy określone w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców ubiegających się o ochronę międzynarodową w danym państwie członkowskim, przy założeniu, że powodem złożenia takiego wniosku jest to, że zainteresowana osoba jest uchodźcą w rozumieniu art. 1 lit. A konwencji genewskiej lub osobą kwalifikującą się do otrzymania ochrony uzupełniającej.

[…]

(16) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Celem niniejszej dyrektywy jest w szczególności zapewnienie pełnego poszanowania godności ludzkiej i prawa do azylu dla osób ubiegających się o azyl oraz towarzyszących im członków ich rodzin oraz wspieranie stosowania art. 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 i 35 tej karty, w związku z czym należy odpowiednio wdrożyć niniejszą dyrektywę.

[…]

(18) Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie dążyć do najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka zgodnie z konwencją ONZ o prawach dziecka [zawartą w Nowym Jorku w dniu 20 listopada 1989 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 1577 I, s. 3)]. Oceniając najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka, państwa członkowskie powinny w szczególności uwzględniać zasadę jedności rodziny […].

(19) Należy rozszerzyć pojęcie »członków rodziny«, uwzględniając różnorodne szczególne sytuacje zależności oraz zwracając szczególną uwagę na najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

[…]

(36) Członkowie rodziny są zazwyczaj, z racji samego pokrewieństwa z uchodźcą, narażeni na akty prześladowania w sposób, który może stanowić podstawę nadania im statusu uchodźcy.

[…]

(38) Decydując o uprawnieniach do otrzymania świadczeń zapisanych w niniejszej dyrektywie, państwa członkowskie powinny należycie uwzględniać najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka oraz szczególne sytuacje zależności od beneficjenta ochrony międzynarodowej w przypadku bliskich krewnych już przebywających w państwie członkowskim, a niebędących członkami rodziny tego beneficjenta. W szczególnych okolicznościach, jeżeli bliskim krewnym beneficjenta ochrony międzynarodowej jest żonaty małoletni lub zamężna małoletnia, którym nie towarzyszy jednak małżonek lub małżonka, to najlepszego zabezpieczenia interesów małoletniego można upatrywać w przebywaniu z rodziną, z której się wywodzi”.

6 Artykuł 2 tej dyrektywy, zatytułowany „Definicje”, przewiduje:

„Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

[…]

d) »uchodźca« oznacza obywatela państwa trzeciego, który na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do szczególnej grupy społecznej przebywa poza państwem swojego obywatelstwa i nie może lub nie chce z powodu tej obawy korzystać z ochrony tego państwa, lub bezpaństwowca, który przebywając z takich samych powodów jak wyżej poza państwem swojego dawnego miejsca zwykłego pobytu, nie może lub nie chce z powodu tej obawy powrócić do tego państwa i do którego nie ma zastosowania art. 12;

[…]

j) »członkowie rodziny« oznaczają, o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia, niżej wymienionych członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, którzy przebywają w tym samym państwie członkowskim w związku z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej:

– małżonek beneficjenta ochrony międzynarodowej lub będący stanu wolnego partner tego beneficjenta, z którym beneficjent pozostaje w stałym związku […],

– małoletnie dzieci par, o których mowa w tiret pierwszym, lub beneficjenta ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że nie pozostają w związku małżeńskim oraz bez względu na to, czy są dziećmi ślubnymi, nieślubnymi czy adoptowanymi zgodnie z przepisami prawa krajowego,

– ojciec, matka lub inny dorosły odpowiedzialny za beneficjenta ochrony międzynarodowej z mocy prawa danego państwa członkowskiego lub z mocy stosowanej w danym państwie członkowskim praktyki […];

k) »małoletni« oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który nie ukończył 18 lat;

[…]

n) »kraj pochodzenia« oznacza państwo(-a), którego(-ych) obywatelstwo posiada dana osoba, a w przypadku bezpaństwowców – państwo dawnego miejsca zwykłego pobytu".

7 Artykuł 3 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Korzystniejsze normy", stanowi:

„Państwa członkowskie mogą wprowadzać lub utrzymywać korzystniejsze normy pozwalające określić, kto może zostać zakwalifikowany jako uchodźca lub osoba potrzebująca ochrony uzupełniającej, oraz pozwalające określić zakres ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że normy te będą zgodne z niniejszą dyrektywą".

8 Artykuł 4 dyrektywy 2011/95, zatytułowany „Ocena faktów i okoliczności", stanowi w ust. 3 lit. e):

„Ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest przeprowadzana indywidualnie dla każdego przypadku i obejmuje m.in.:

[…]

e) ustalenie, czy od wnioskodawcy można by racjonalnie oczekiwać, że powinien skorzystać z ochrony innego państwa, na którego obywatelstwo mógłby się powołać".

9 Artykuł 12 tej dyrektywy, zatytułowany „Wykluczenie", ma następujące brzmienie:

„1. Obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec zostaje wykluczony z możliwości uzyskania statusu uchodźcy, jeśli:

a) jest objęty zakresem stosowania art. 1 lit. D konwencji genewskiej odnoszącego się do ochrony lub pomocy otrzymywanej od organów lub agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych innych niż [Agencja] Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców [(UNHCR)]; jeśli taka ochrona lub pomoc ustały z jakichkolwiek powodów, a położenie takich osób nie zostało ostatecznie uregulowane zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie;

b) jest uważany przez właściwe organy państwa, w którym się osiedlił, za osobę mającą prawa i obowiązki związane z posiadaniem obywatelstwa tego państwa lub posiadającą prawa i obowiązki im równorzędne.

2. Obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec zostaje wykluczony z możliwości otrzymania statusu uchodźcy, jeżeli istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:

a) dokonał zbrodni przeciwko pokojowi, zbrodni wojennej, zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu aktów międzynarodowych opracowanych w celu ustanowienia przepisów odnoszących się do tych zbrodni;

b) popełnił poza państwem, które go przyjęło, poważne przestępstwo o charakterze niepolitycznym, zanim został przyjęty jako uchodźca, czyli zanim wydano mu zezwolenie na pobyt na podstawie nadanego statusu uchodźcy; szczególnie okrutne czyny, nawet jeśli zostały popełnione z rzekomo politycznych pobudek, można zakwalifikować jako poważne zbrodnie o charakterze niepolitycznym;

c) jest winny czynów sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych określonymi w preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych.

3. Ustęp 2 ma zastosowanie do osób, które podżegają do przestępstw lub czynów określonych w tym ustępie lub w inny sposób uczestniczą w ich popełnianiu".

10 Artykuł 23 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Utrzymanie jedności rodziny", przewiduje:

„1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość utrzymania jedności rodziny.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, którzy osobiście nie kwalifikują się do otrzymania takiej ochrony, zostali uprawnieni do ubiegania się o świadczenia, o których mowa w art. 24–35, zgodnie z krajowymi procedurami i w zakresie odpowiednim do osobistego statusu prawnego danego członka rodziny.

3. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania w przypadku, gdy członek rodziny jest lub zostałby wykluczony z możliwości otrzymania ochrony międzynarodowej zgodnie z rozdziałem III i V.

4. Niezależnie od ust. 1 i 2 państwa członkowskie mogą odmówić, ograniczyć lub cofnąć świadczenia, o których tam mowa, ze względu na bezpieczeństwo narodowe lub porządek publiczny.

5. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, iż niniejszy artykuł ma zastosowanie także do innych bliskich krewnych, którzy żyli wspólnie jako część rodziny w momencie opuszczenia państwa pochodzenia i którzy pozostawali wtedy całkowicie lub w głównej mierze na utrzymaniu beneficjenta ochrony międzynarodowej".

Prawo niemieckie

11 Paragraf 3 ust. 1 Asylgesetz (ustawy o azylu) z dnia 26 czerwca 1992 r. (BGBl. 1992 I, s. 1126), w wersji opublikowanej w dniu 2 września 2008 r. (BGBl. 2008 I, s. 1798), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwana dalej „AsylG"), stanowi:

„Cudzoziemiec jest uchodźcą w rozumieniu konwencji [genewskiej], jeśli:

1. posiada uzasadnioną obawę przed prześladowaniem ze względu na rasę, religię, narodowość, poglądy polityczne lub przynależność do określonej grupy społecznej i z tego powodu

2. przebywa poza krajem (krajem pochodzenia),
   a) którego jest obywatelem i z którego ochrony nie może lub ze względu na tę obawę nie chce korzystać.

   […]".

12 Paragraf 26 ust. 2 AsylG przewiduje:

„Dziecko osoby uprawnionej do azylu, które jest stanu wolnego oraz pozostaje małoletnie w chwili złożenia wniosku o udzielenie azylu, uznaje się na wniosek za uprawnione do azylu, jeżeli uznanie cudzoziemca za osobę uprawnioną do azylu nie podlega zaskarżeniu, a także nie może zostać odwołane ani cofnięte".

13 Paragraf 26 ust. 4 AsylG wyklucza możliwość skorzystania z uprawnień przewidzianych w tym artykule między innymi przez osoby objęte podstawą wykluczenia przewidzianą w art. 12 ust. 2 dyrektywy 2011/95.

14 Paragraf 26 ust. 5 AsylG stanowi:

„Przepisy ust. 1–4 stosuje się analogicznie do członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, w rozumieniu ust. 1–3. Status uchodźcy lub ochrona uzupełniająca zastępują uprawnienie do azylu. […]".

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

15 Skarżąca w postępowaniu głównym urodziła się w Niemczech w 2017 r. jako córka Tunezyjki i Syryjczyka.

16 Skarżąca w postępowaniu głównym posiada obywatelstwo tunezyjskie. Nie ustalono, czy posiada ona również obywatelstwo syryjskie.

17 W październiku 2015 r. urząd nadał ojcu skarżącej w postępowaniu głównym status uchodźcy. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez matkę skarżącej w postępowaniu głównym, która urodziła się w Libii i która oświadczyła, że do chwili wyjazdu z tego państwa miała tam miejsce stałego pobytu, nie został uwzględniony.

18 Decyzją z dnia 15 września 2017 r. urząd oddalił wniosek o udzielenie azylu złożony w imieniu skarżącej w postępowaniu głównym po jej narodzinach jako „oczywiście bezzasadny".

19 Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2019 r. Verwaltungsgericht Cottbus (sąd administracyjny w Chociebużu, Niemcy) uchylił tę decyzję na tej podstawie, że ów wniosek należało oddalić nie jako „oczywiście bezzasadny", lecz jako „bezzasadny", oraz oddalił skargę w pozostałym zakresie. W ocenie tego sądu skarżąca w postępowaniu głównym nie spełniała przesłanek uzyskania statusu uchodźcy, ponieważ nie miała uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w Tunezji, która jest państwem lub jednym z państw, których obywatelstwo posiada. Wspomniany sąd orzekł ponadto, że skarżąca w postępowaniu głównym nie miała również prawa do uzyskania statusu uchodźcy na podstawie § 26 ust. 2 i 5 AsylG z tytułu prawa do ochrony rodziny w oparciu o nadany jej ojcu w Niemczech status uchodźcy. Sąd ten uznał bowiem, że rozszerzenie zakresu ochrony międzynarodowej na osoby, które jako obywatele państwa mogącego udzielić im ochrony są wyłączone z grona osób wymagających ochrony, byłoby sprzeczne z zasadą pomocniczości ochrony międzynarodowej.

20 Skarżąca w postępowaniu głównym złożyła skargę rewizyjną od tego wyroku do Bundesverwaltungsgericht (federalnego sądu administracyjnego, Niemcy).

21 W ramach tej skargi skarżąca w postępowaniu głównym twierdzi, że małoletnim dzieciom rodziców posiadających odmienne obywatelstwa przysługuje status uchodźcy z tytułu praw do ochrony rodziny na podstawie § 26 ust. 2 w związku z § 26 ust. 5 zdanie pierwsze AsylG, również w sytuacji gdy status ten został nadany tylko jednemu z rodziców. Zasada pomocniczości międzynarodowej ochrony uchodźców nie stoi temu na przeszkodzie. Artykuł 3 dyrektywy 2011/95 zezwala państwu członkowskiemu na rozszerzenie ochrony międzynarodowej udzielonej członkowi rodziny na innych członków tej rodziny, o ile nie są oni objęci jedną z podstaw wykluczenia wymienionych w art. 12 tej dyrektywy i o ile ich sytuacja, ze względu na konieczność utrzymania jedności rodziny, pozostaje w związku z celem ochrony międzynarodowej. W ramach tych przepisów szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę osób małoletnich oraz najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

22 Sąd odsyłający wyjaśnia, że skarżąca w postępowaniu głównym nie ma samodzielnego prawa do uzyskania statusu uchodźcy. Z art. 1 lit. A pkt 2 akapit drugi konwencji genewskiej, który wyraża zasadę pomocniczości międzynarodowej ochrony uchodźców, wynika bowiem, że osobom posiadającym co najmniej dwa obywatelstwa nie można przyznać statusu uchodźcy, jeżeli mogą się one domagać ochrony jednego z państw, których są obywatelami. W taki też sposób należy interpretować art. 2 lit. d) i n) dyrektywy 2011/95. Uchodźcą w rozumieniu art. 2 lit. d) wspomnianej dyrektywy jest tylko osoba, która jest pozbawiona ochrony, ponieważ nie korzysta ze skutecznej ochrony ze strony państwa pochodzenia w rozumieniu art. 2 lit. n) tej dyrektywy. Skarżąca w postępowaniu głównym mogłaby otrzymać skuteczną ochronę w Tunezji, czyli państwie, którego obywatelstwo posiada.

23 Skarżąca w postępowaniu głównym spełnia jednak przewidziane w prawie niemieckim przesłanki uzyskania statusu uchodźcy, gdyż jest będącym stanu wolnego małoletnim dzieckiem rodzica, któremu nadano status uchodźcy. Zgodnie bowiem z § 26 ust. 2 i § 26 ust. 5 zdanie pierwsze i drugie AsylG prawo do uzyskania statusu uchodźcy w celu ochrony rodziny uchodźcy przysługuje również dziecku urodzonemu w Niemczech, które za pośrednictwem swojego drugiego rodzica posiada obywatelstwo państwa trzeciego, na którego terytorium nie jest prześladowane.

24 Sąd odsyłający zastanawia się jednak, czy taka wykładnia prawa niemieckiego jest zgodna z dyrektywą 2011/95.

25 W tych okolicznościach Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 3 dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisowi państwa członkowskiego, zgodnie z którym małoletniemu i będącemu stanu wolnego dziecku osoby korzystającej ze statusu uchodźcy należy nadać pochodny status uchodźcy (tak zwana ochrona rodziny uchodźcy) również w przypadku, gdy to dziecko – poprzez drugiego rodzica – posiada w każdym razie także obywatelstwo innego państwa, które nie jest identyczne z państwem pochodzenia uchodźcy i z którego ochrony może korzystać?

2) Czy art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że ograniczenie, zgodnie z którym prawo członków rodziny do świadczeń określonych w art. 24–35 tej dyrektywy może zostać przyznane tylko w zakresie, w jakim jest to zgodne z osobistym statusem prawnym członka rodziny, nie pozwala w okolicznościach opisanych w pytaniu pierwszym na przyznanie małoletniemu dziecku statusu uchodźcy pochodnego od osoby uznanej za uchodźcę?

3) Czy dla udzielenia odpowiedzi na pytania pierwsze i drugie ma znaczenie to, czy dla dziecka i jego rodziców możliwy i rozsądny jest pobyt w państwie, którego obywatelstwo posiadają dziecko i jego matka, z którego ochrony mogą korzystać i które nie jest identyczne z państwem pochodzenia uchodźcy (ojca), czy też wystarczy, że jedność rodziny może zostać utrzymana na terytorium Niemiec na podstawie przepisów dotyczących pobytu?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

26 Poprzez swoje pytania, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 3 i art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie możliwości nadania przez państwo członkowskie na podstawie korzystniejszych przepisów prawa krajowego, mających na celu utrzymanie jedności rodziny, pochodnego statusu uchodźcy małoletniemu i będącemu stanu wolnego dziecku obywatela państwa trzeciego, który uzyskał ten status na podstawie systemu ustanowionego przez tę dyrektywę, nawet jeśli to dziecko urodziło się na terytorium tego państwa członkowskiego i posiada, za pośrednictwem drugiego z rodziców, obywatelstwo innego państwa trzeciego, na którego terytorium nie groziłoby mu prześladowanie. W tym kontekście sąd ten pyta również, czy dla udzielenia odpowiedzi na to pytanie ma znaczenie ustalenie, czy od dziecka i jego rodziców można racjonalnie oczekiwać osiedlenia się na terytorium tego ostatniego państwa trzeciego.

27 Na wstępie należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, iż wykładni przepisów dyrektywy 2011/95 należy dokonywać w świetle jej ogólnej systematyki i celu tego aktu, z poszanowaniem konwencji genewskiej i innych odpowiednich traktatów, o których mowa w art. 78 ust. 1 TFUE. Dodatkowo, jak wynika z motywu 16 tej dyrektywy, wykładni tych przepisów należy również dokonywać z uwzględnieniem praw podstawowych oraz zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) [zob. podobnie wyrok z dnia 13 stycznia 2021 r., Bundesrepublik Deutschland (nadanie statusu uchodźcy bezpaństwowcowi pochodzenia palestyńskiego), C-507/19, EU:C:2021:3, pkt 39].

28 W celu udzielenia odpowiedzi na zadane pytania należy w pierwszej kolejności stwierdzić, że dziecko znajdujące się w sytuacji takiej jak opisana w pkt 26 niniejszego wyroku nie spełnia przesłanek uzyskania osobistego statusu uchodźcy na podstawie systemu wprowadzonego dyrektywą 2011/95.

29 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 lit. d) dyrektywy 2011/95 „uchodźcą" jest w szczególności „obywatel państwa trzeciego, który na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do szczególnej grupy społecznej przebywa poza państwem swojego obywatelstwa i nie może lub nie chce z powodu tej obawy korzystać z ochrony tego państwa".

30 Z powyższej definicji wynika, że uzyskanie przez daną osobę statusu uchodźcy wymaga spełnienia dwóch przesłanek, które są nierozerwalnie ze sobą związane, mianowicie, po pierwsze, obawy przed prześladowaniem, a po drugie, braku zapewnienia ochrony przed aktami prześladowania przez państwo trzecie, którego ta osoba jest obywatelem (zob. podobnie wyrok z dnia 20 stycznia 2021 r., Secretary of State for the Home Department, C-255/19, EU:C:2021:36, pkt 56).

31 Definicja ta powtarza w istocie definicję zawartą w art. 1 lit. A pkt 2 konwencji genewskiej. Tymczasem w owej konwencji uściślono, że „w przypadku osoby posiadającej więcej niż jedno obywatelstwo określenie »państwo jej obywatelstwa« oznacza każde z państw, którego obywatelstwo ona posiada", oraz że „fakt nieskorzystania, bez istotnej przyczyny wynikłej z uzasadnionej obawy, przez taką osobę z ochrony jednego z państw, którego jest ona obywatelem, nie stanowi podstawy do odmowy ochrony przez państwo, z którego ona pochodzi".

32 Chociaż powyższe uściślenie, będące wyrazem zasady pomocniczości ochrony międzynarodowej, nie zostało wyraźnie włączone do dyrektywy 2011/95, to z jej art. 2 lit. n) wynika jednak, że do celów tej dyrektywy każde państwo, którego obywatelstwo posiada w danym wypadku wnioskodawca, należy uznać za „kraj pochodzenia".

33 Z art. 2 lit. d) w związku z art. 2 lit. n) dyrektywy 2011/95 wynika zatem, że wnioskodawcę posiadającego obywatelstwo kilku państw trzecich można uznać za osobę pozbawioną ochrony tylko wtedy, gdy nie może lub ze względu na obawę przed prześladowaniem nie chce skorzystać z ochrony żadnego z tych państw. Potwierdza to zresztą art. 4 ust. 3 lit. e) tej dyrektywy, który stanowi, że ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest przeprowadzana indywidualnie dla każdego przypadku i obejmuje między innymi ustalenie, czy od wnioskodawcy można by racjonalnie oczekiwać, że powinien skorzystać z ochrony innego państwa, na którego obywatelstwo mógłby się powołać.

34 Sąd odsyłający wskazał, że skarżąca w postępowaniu głównym mogłaby otrzymać skuteczną ochronę w Tunezji, czyli państwie trzecim, którego – za pośrednictwem swojej matki – posiada obywatelstwo. Sąd ten podkreśla w tym względzie, że nie ma dowodów świadczących o tym, że Republika Tunezyjska nie byłaby gotowa lub nie byłaby w stanie przyznać skarżącej w postępowaniu głównym niezbędnej ochrony przed prześladowaniem i wydaleniem do Syrii, będącej państwem pochodzenia jej ojca, któremu organy niemieckie przyznały status uchodźcy, albo do innego państwa trzeciego.

35 W tym kontekście należy przypomnieć, że na podstawie systemu ustanowionego przez dyrektywę 2011/95 wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej nie może zostać uwzględniony indywidualnie z tego tylko powodu, że członek rodziny wnioskodawcy żywi uzasadnioną obawę przed prześladowaniem lub ponosi rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy, jeżeli zostanie

wykazane, że z racji jego pokrewieństwa z tym członkiem rodziny i szczególnej podatności na zagrożenie, które – jak podkreślono w motywie 36 tej dyrektywy – zazwyczaj z tego powodu występują, wnioskodawca sam nie jest narażony na prześladowanie lub ryzyko doznania poważnej krzywdy (zob. podobnie wyrok z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 50).

36 W drugiej kolejności należy zauważyć, że dyrektywa 2011/95 nie przewiduje możliwości pochodnego rozszerzenia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej na członków rodziny osoby, której nadano ten status, którzy sami nie spełniają przesłanek uzyskania tego statusu. Z art. 23 tej dyrektywy wynika bowiem, że przepis ten ogranicza się do nałożenia na państwa członkowskie obowiązku zorganizowania swego prawa krajowego tak, by członkowie rodziny beneficjenta takiego statusu mogli ubiegać się, zgodnie z procedurami krajowymi i w zakresie, w jakim jest to zgodne z osobistym statusem prawnym tych członków rodziny, o pewne świadczenia, obejmujące w szczególności wydanie zezwolenia na pobyt, dostęp do zatrudnienia lub dostęp do edukacji, mających na celu utrzymanie jedności rodziny (zob. podobnie wyrok z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 68).

37 Ponadto z art. 2 lit. j) dyrektywy 2011/95, w którym zdefiniowano pojęcie „członków rodziny” na użytek tego aktu, w związku z jej art. 23 ust. 2, wynika, że obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie dostępu do tych świadczeń nie rozciąga się na dzieci beneficjenta ochrony międzynarodowej, które urodziły się w przyjmującym państwie członkowskim w założonej w nim rodzinie.

38 W trzeciej kolejności, aby ustalić, czy państwo członkowskie może jednak nadać w celu utrzymania jedności rodziny pochodny status uchodźcy dziecku znajdującemu się w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, należy przypomnieć, że art. 3 dyrektywy 2011/95 pozwala państwom członkowskim wprowadzać lub utrzymywać „korzystniejsze normy pozwalające określić, kto może zostać zakwalifikowany jako uchodźca lub osoba potrzebująca ochrony uzupełniającej, oraz pozwalające określić zakres ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że normy te będą zgodne z [tą] dyrektywą”.

39 Trybunał stwierdził, że z brzmienia tego przepisu, interpretowanego w związku z motywem 14 dyrektywy 2011/95, wynika, że korzystniejsze normy określone w art. 3 tej dyrektywy mogą obejmować w szczególności złagodzenie warunków, na podstawie których obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec może korzystać ze statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej (zob. podobnie wyrok z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 70).

40 Co się tyczy uściślenia zawartego we wspomnianym art. 3, zgodnie z którym wszelkie korzystniejsze normy muszą być zgodne z dyrektywą 2011/95, Trybunał wskazał już, iż normy te nie powinny być sprzeczne z ogólną systematyką lub celami tej dyrektywy. W szczególności zakazane są normy, które przyznają prawo do uzyskania statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej obywatelom państw trzecich znajdującym się w sytuacjach pozbawionych jakiegokolwiek związku z logiką ochrony międzynarodowej (wyrok z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 Jednak automatyczne nadanie, na podstawie prawa krajowego, statusu uchodźcy członkom rodziny osoby, która uzyskała taki status w ramach systemu ustanowionego przez dyrektywę 2011/95, nie jest a priori pozbawione jakiegokolwiek związku z logiką ochrony międzynarodowej (wyrok z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 72).

42 Po pierwsze bowiem, podkreślając w akcie końcowym konferencji pełnomocników Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie statusu uchodźców i bezpaństwowców z dnia 25 lipca 1951 r., która opracowała tekst konwencji genewskiej, że „jedność rodziny […] jest podstawowym prawem uchodźcy", oraz zalecając państwom sygnatariuszom tej konwencji „podjęcie niezbędnych środków w celu ochrony rodziny uchodźcy, a w szczególności w celu […] [z]apewnienia utrzymania jedności rodziny uchodźcy", autorzy tej konwencji ustanowili bezpośredni związek między tymi środkami a logiką systemu ochrony międzynarodowej. Istnienie tego związku zostało zresztą wielokrotnie potwierdzone przez organy UNHCR.

43 Po drugie, istnienie wspomnianego związku zostało uznane też w samej dyrektywie 2011/95, w której art. 23 ust. 1 państwa członkowskie zobowiązano do dołożenia starań w celu utrzymania jedności rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej.

44 W związku z tym należy stwierdzić, że przewidziana przez przepis krajowy rozpatrywany w postępowaniu głównym możliwość automatycznego rozszerzenia statusu uchodźcy, poprzez nadanie pochodnego statusu uchodźcy małoletniemu dziecku osoby, która uzyskała ów status, niezależnie od tego, czy to dziecko spełnia indywidualnie przesłanki uzyskania tego statusu, i to również w przypadku, gdy omawiane dziecko urodziło się w przyjmującym państwie członkowskim, która to możliwość – jak wskazuje sąd odsyłający – realizuje cel ochrony rodziny i utrzymania jedności rodzinnej beneficjentów ochrony międzynarodowej, jest związana z logiką ochrony międzynarodowej.

45 Należy jednak zauważyć, że mogą zaistnieć sytuacje, w których takie automatyczne nadanie pochodnego statusu uchodźcy na małoletnie dziecko osoby, która uzyskała ten status, w celu zachowania jedności rodziny, byłoby, mimo istnienia tego związku, niezgodne z dyrektywą 2011/95.

46 Po pierwsze bowiem, mając na względzie cel podstaw wyłączenia przewidzianych w dyrektywie 2011/95, polegający na zachowaniu wiarygodności przewidzianego w niej systemu z poszanowaniem konwencji genewskiej, zastrzeżenie zawarte w art. 3 tej dyrektywy stoi na przeszkodzie możliwości wprowadzenia lub utrzymania w mocy przez państwo członkowskie przepisów nadających przewidziany w niej status uchodźcy osobie, która jest wyłączona z możliwości jego uzyskania na podstawie art. 12 ust. 2 tej dyrektywy (wyrok z dnia 9 listopada 2010 r., B i D, C-57/09 i C-101/09, EU:C:2010:661, pkt 115).

47 Tymczasem, jak podkreśla sąd odsyłający, § 26 ust. 4 AsylG wyłącza takie osoby z możliwości rozszerzenia statusu uchodźcy wynikającego z łącznego zastosowania przepisów § 26 ust. 2 i 5.

48 Po drugie, z art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95 wynika, że prawodawca Unii chciał wykluczyć możliwość rozszerzania świadczeń przysługujących osobie korzystającej z ochrony międzynarodowej na członka rodziny tego beneficjenta w sytuacji, gdy byłoby to niezgodne z osobistym statusem prawnym członka tej rodziny.

49 Z genezy tego przepisu oraz z zakresu przewidzianego w nim zastrzeżenia wynika, że przepis ten ma zastosowanie również w przypadku zdecydowania przez państwo członkowskie, że nie powinno ono ograniczać się do rozszerzenia świadczeń, lecz na podstawie art. 3 tej dyrektywy powinno przyjąć korzystniejsze normy, zakładające możliwość automatycznego rozszerzenia statusu nadanego beneficjentowi ochrony międzynarodowej na członków jego rodziny, niezależnie od tego, czy spełniają oni indywidualnie przesłanki uzyskania tego statusu.

50 Należy bowiem zauważyć, że wprowadzenie zastrzeżenia zawartego obecnie w art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95 zostało zaproponowane przez Parlament Europejski w trakcie procesu legislacyjnego zakończonego przyjęciem dyrektywy 2004/83, która została „przekształcona" na mocy dyrektywy 2011/95 i której art. 23 w znacznym stopniu odpowiada temu samemu przepisowi poprzedniej dyrektywy. Wspomniana propozycja Parlamentu odnosiła się do wniosku Komisji Wspólnot Europejskich, która chciała nałożyć na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, „aby członkowie rodzin, którzy towarzyszą osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową mieli taki sam status jak te osoby". Proponując rozszerzenie tego obowiązku na członków rodziny, którzy dołączają do wnioskodawców na późniejszym etapie, Parlament uznał, że konieczne jest wprowadzenie tego zastrzeżenia w celu uwzględnienia przypadków, w których członkowie rodziny „mogą mieć własny, odrębny od statusu [wnioskodawcy], status prawny, który może być niezgodny ze statusem ochrony międzynarodowej" [zob. sprawozdanie Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2002 r. odnoszące się do wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osób, które z innych względów potrzebują ochrony międzynarodowej, oraz zawartości przyznawanej ochrony COM(2001)510, A 5-0333/2002 wersja ostateczna, poprawka 22 (Dz.U. 2002, C 51 E, s. 325)].

51 Prawodawca Unii ostatecznie nie wprowadził tego obowiązku. Podtrzymał jednak zastrzeżenie dotyczące zgodności i poprzestał na nakazaniu państwom członkowskim w art. 23 ust. 1 i 2 dyrektyw 2004/83 i 2011/95 podjęcia środków w celu zapewnienia utrzymania jedności rodziny oraz zapewnienia możliwości ubiegania się przez członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, którzy osobiście nie spełniają przesłanek uzyskania tej ochrony, o pewne świadczenia, zgodnie z procedurami krajowymi.

52 Z genezy tego art. 23 wynika zatem, że państwo członkowskie, które w ramach korzystania z uprawnienia przyznanego im w art. 3 tych dyrektyw zamierza wprowadzić lub utrzymać w mocy korzystniejsze normy, zgodnie z którymi status przyznany takiemu beneficjentowi zostaje automatycznie rozszerzony na członków jego rodziny niezależnie od tego, czy osobiście spełniają oni przesłanki uzyskania tego statusu, musi, przy stosowaniu tych norm, przestrzegać zastrzeżenia zawartego we wspomnianym art. 23 ust. 2.

53 Odnosząc się do zakresu tego zastrzeżenia, należy go określić w świetle celu art. 23 dyrektywy 2011/95 polegającego na zapewnieniu utrzymania jedności rodziny beneficjentów ochrony międzynarodowej oraz szczególnego kontekstu, w jaki wpisuje się to zastrzeżenie.

54 W tym względzie należy stwierdzić, że możliwości rozszerzenia na dziecko beneficjenta ochrony międzynarodowej, które osobiście nie spełnia przesłanek uzyskania tej ochrony, świadczeń, o których mowa w art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95, nie da się pogodzić w szczególności z jego osobistym statusem prawnym lub statusem uzyskanym przez tego beneficjenta w sytuacji, w której wspomniane dziecko ma obywatelstwo przyjmującego państwa członkowskiego lub inne obywatelstwo, które przy uwzględnieniu wszystkich elementów charakteryzujących jego osobisty status prawny uprawnia je do lepszego traktowania w tym państwie członkowskim niż to, które by mu przysługiwało w wyniku takiego rozszerzenia.

55 Taka wykładnia zastrzeżenia zawartego w art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95 w pełni uwzględnia wymóg najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, w świetle którego przepis ten należy interpretować i stosować. W motywie 16 tej dyrektywy wyraźnie podkreślono, że nie narusza ona praw podstawowych uznanych w karcie oraz że jej celem jest w szczególności wspieranie stosowania poszanowania życia rodzinnego, zagwarantowanego w art. 7 karty, oraz praw dziecka,

uznanych w art. 24 karty, wśród których w ust. 2 tego postanowienia wskazano obowiązek uwzględnienia najlepszego interesu dziecka [zob. podobnie wyrok z dnia 9 września 2021 r., Bundesrepublik Deutschland (członek rodziny), C-768/19, EU:C:2021:709, pkt 36–38].

56 Wspomniana wykładnia odpowiada ponadto wykładni, za przyjęciem której opowiada się UNHCR, którego dokumenty nabierają szczególnego znaczenia w świetle roli powierzonej UNCHR na mocy konwencji genewskiej (wyrok z dnia 23 maja 2019 r., Bilali, C-720/17, EU:C:2019:448, pkt 57).

57 W komentarzu UNHCR do dyrektywy 2004/83 odnoszącym się do jej art. 23 ust. 1 i 2 stwierdzono: „W ocenie UNCHR członkom tej samej rodziny powinien przysługiwać ten sam status co wnioskodawcy głównemu (status pochodny)”, oraz: „[z]asada jedności rodziny wynika z aktu końcowego konferencji pełnomocników Organizacji Praw Człowieka z 1951 r. w sprawie statusu uchodźców i bezpaństwowców oraz jest jednym z praw człowieka. Większość państw członkowskich [Unii Europejskiej] przewiduje możliwość nadania pochodnego statusu członkom rodziny uchodźców. Doświadczenie [UNHCR] pokazuje również, że jest to na ogół najbardziej praktyczny sposób postępowania. Istnieją jednak sytuacje, w których zasada przyznawania pochodnego statusu uchodźcy nie powinna znajdować zastosowania – jest tak w wypadku, gdy członkowie rodziny sami chcą wystąpić o udzielenie azylu albo kiedy nadanie im pochodnego statusu uchodźcy byłoby niezgodne z ich statusem osobistym, ponieważ są obywatelami państwa przyjmującego albo z uwagi na swoje obywatelstwo są uprawnieni do lepszego standardu traktowania”.

58 Tymczasem, z zastrzeżeniem ustaleń, których musi dokonać sąd odsyłający, nie wydaje się, by skarżąca w postępowaniu głównym, ze względu na swoje obywatelstwo tunezyjskie lub inny element charakteryzujący jej osobisty status prawny, miała prawo do lepszego traktowania w Niemczech niż wynikające z nadania jej pochodnego statusu uchodźcy uzyskanego przez jej ojca, które przewiduje przepis rozpatrywany w postępowaniu głównym.

59 Wreszcie, należy stwierdzić, że zgodność z dyrektywą 2011/95, a w szczególności z zastrzeżeniem zawartym w jej art. 23 ust. 2, korzystniejszego przepisu krajowego, takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, lub jego stosowania w sytuacji takiej jak sytuacja skarżącej w postępowaniu głównym nie zależy od tego, czy od dziecka i jego rodziców można racjonalnie oczekiwać osiedlenia się na terytorium Tunezji.

60 Jak bowiem zauważył rzecznik generalny w pkt 93 opinii, ratio legis art. 23 tej dyrektywy polega na umożliwieniu beneficjentowi ochrony międzynarodowej korzystania z praw, które przyznaje mu ta ochrona, przy jednoczesnym zachowaniu jedności rodziny na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego. Istnienie możliwości osiedlenia się rodziny skarżącej w postępowaniu głównym w Tunezji nie może zatem uzasadniać tego, że zastrzeżenie zawarte w ust. 2 tego przepisu należy rozumieć jako wykluczające możliwość nadania skarżącej w postępowaniu głównym statusu uchodźcy, ponieważ taka wykładnia oznaczałaby konieczność zrzeczenia się przez jej ojca przyznanego mu w Niemczech prawa do azylu.

61 Ponadto w tych okolicznościach zastosowanie przepisów pozwalających na nadanie statusu uchodźcy członkom rodziny osoby, która uzyskała ten status, w sytuacji gdy ta rodzina ma możliwość osiedlenia się w państwie trzecim, nie może podważyć stwierdzenia dokonanego w pkt 41 wyroku, zgodnie z którym takie przepisy nie są pozbawione jakiegokolwiek związku z logiką ochrony międzynarodowej.

62 W świetle powyższych rozważań na zadane pytania należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 3 i art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie możliwości nadania przez państwo członkowskie na podstawie korzystniejszych przepisów prawa krajowego, mających na celu utrzymanie jedności rodziny, pochodnego statusu uchodźcy małoletniemu dziecku obywatela państwa trzeciego, który uzyskał ten status na podstawie systemu ustanowionego przez tę dyrektywę, nawet jeśli to dziecko urodziło się na terytorium tego państwa członkowskiego i posiada, za pośrednictwem drugiego ze swoich rodziców, obywatelstwo innego państwa trzeciego, na którego terytorium nie groziłoby mu prześladowanie, pod warunkiem, że do tego dziecka nie znajduje zastosowania podstawa wykluczenia, o której mowa w art. 12 ust. 2 tej dyrektywy, oraz że owo dziecko nie ma, wskutek posiadanego obywatelstwa lub innych elementów charakteryzujących jego osobisty status prawny, prawa do lepszego traktowania we wspomnianym państwie członkowskim w porównaniu z sytuacją, w której nadano by mu status uchodźcy. W tym kontekście nie ma znaczenia ustalenie, czy od dziecka i jego rodziców można racjonalnie oczekiwać osiedlenia się na terytorium tego innego państwa trzeciego.

W przedmiocie kosztów

63 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 3 i art. 23 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie możliwości nadania przez państwo członkowskie na podstawie korzystniejszych przepisów prawa krajowego, mających na celu utrzymanie jedności rodziny, pochodnego statusu uchodźcy małoletniemu dziecku obywatela państwa trzeciego, który uzyskał ten status na podstawie systemu ustanowionego przez tę dyrektywę, nawet jeśli to dziecko urodziło się na terytorium tego państwa członkowskiego i posiada, za pośrednictwem drugiego ze swoich rodziców, obywatelstwo innego państwa trzeciego, na którego terytorium nie groziłoby mu prześladowanie, pod warunkiem, że do tego dziecka nie znajduje zastosowania podstawa wykluczenia, o której mowa w art. 12 ust. 2 tej dyrektywy, oraz że owo dziecko nie ma, wskutek posiadanego obywatelstwa lub innych elementów charakteryzujących jego osobisty status prawny, prawa do lepszego traktowania we wspomnianym państwie członkowskim w porównaniu z sytuacją, w której nadano by mu status uchodźcy. W tym kontekście nie ma znaczenia ustalenie, czy od dziecka i jego rodziców można racjonalnie oczekiwać osiedlenia się na terytorium tego innego państwa trzeciego.

Podpisy